

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-969

18.10.2021

If Skadeforsikring NUF

Rettshjelp

Boligkjøperforsikring – ekstern advokat – nødvendige utgifter?

Sikrede benyttet ekstern advokat for bistand i mangelstvist mot selger. Selskapet hadde innvilget dekning og frafalt timesatsbegrensningen, men presisert at dekningen fortsatt var begrenset til rimelige og nødvendige utgifter. Sikrede hadde avdekket svært mange forhold han anførte var mangler, og det ble fremsatt et omfattende krav på ca. kr 4,7 mill. til selgers boligselgerforsikringsselskapet. Sikrede fikk tilbud om utbetaling på ca. kr 600 000. Sikrede avviste kravet og varslet at det ville tas ut stevning. Sikredes advokat ba om utbetaling under boligkjøperforsikringen. Selskapet avslo videre utbetaling med henvisning til at utgiftene som var påløpt til advokat ikke var rimelige og nødvendige. Det var på dette tidspunktet påløpt omkring kr 470 000, hvorav ubetalt krav mot selskapet var kr 110 000. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ubetalt krav ca. kr 111 000, forsikringssum kr 3 mill.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning av advokatutgifter under boligkjøperforsikring.

Sikrede har boligkjøperforsikring hvor forsikringsbeviset angir forsikringssummen til kr 3 000 000, og at:

Forsikringen dekker nødvendige kostnader og bistand ved krav mot selger eller selgers eierskifteforsikring, ved reklamasjon, feil og mangler.

Forsikringsvilkårene pkt. 5 sier at:

Forsikringen forskutterer nødvendige kostnader til advokatbistand ved krav mot selger eller selgers boligselgerforsikring.

Vilkårene pkt. 7.4 om advokatvalg sier:

Ved valg av egen advokat dekkes nødvendige kostnader lik den til enhver tid gjeldende offentlig salærsats for advokatbistand med tillegg av 200 kroner, jf. salærforskriften § 2.

(...)

Selskapet forskutterer ikke merkostnader om følge av at sikrede velger å benytte annen juridisk bistand.

(...)

Selskapet svarer ikke for advokatkostnader som overstiger godtgjørelse fastsatt av retten. Sikrede plikter etter anmodning fra Selskapet å begjære at retten fastsetter advokatens godtgjørelse i medhold av tvisteloven § 3-8. Selskapet svarer heller ikke for kostnader som oppstår ved bytte av advokat.

Sikrede er part i en tvist om mangler etter kjøp av bolig i 2019. Sikrede varslet selskapet, som i juli 2019 avslo dekning med henvisning til at det ikke var sannsynlighetsovervekt for at det forelå en mangel. Sikrede oppdaget nye forhold han mente var mangler og holdt selskapet orientert.

Sikrede kontaktet deretter ekstern advokat og opplyste om dette til selskapet. Selskapet avsto i mars 2020 dekning av utgifter til denne. Selskapets avslag ble klaget inn til sekretariatet for Finansklagenemnda, og selskapet ble bedt om å inngi klagesvar. Ved en fornyet vurdering av saken innvilget selskapet dekning for ekstern advokatbistand. På bakgrunn av at selskapet "kan ha fattet avslaget for raskt", valgte selskapet ikke å påberope begrensningen i timepris for ekstern advokat slik det fremgår av vilkårene. Selskapet henviste for øvrig til vilkårene og viste til at forsikringen dekker "rimelige og nødvendige" utgifter til advokat i saken.

Etter henvendelse fra sikredes advokat fremsatte motparten i juni 2020 et forlikstilbud på kr 50 000, som ikke ble akseptert. Etter at sikrede fikk innhentet nye sakkyndige rapporter og fremsatt krav på bakgrunn av disse i desember 2020, har motparten i januar 2021 erkjent delvis ansvar og tilbudt i underkant av kr 650 000 i prisavslag. Sikrede hadde på sin side fremsatt et krav på i overkant av kr 4,7 mill. Motparten skal ha blitt gitt en frist til 21.1.21 for å komme med en tilbakemelding, og i brev til sekretariatet 25.2.21 ble det opplyst at sikredes advokat arbeidet med stevning. Stevning ble tatt ut 21.5.21.

Selskapet har utbetalt dekning for deler av påløpte advokatkostnader, men har avslått videre utbetaling med henvisning til at det "foreløpig er gitt dekning av nødvendige og rimelige kostnader i tråd med forsikringsavtalen og at ytterligere dekning av rettshjelpskostander vil måtte vurderes på et senere tidspunkt avhengig av sakens forløp".

Etter det opplyste har selskapet utbetalt ca. kr 260 000 til dekning av utgifter til advokat og sakkyndig bistand. I tillegg står i overkant av kr 111 000 ubetalt, og kr 100 000 er utbetalt under sikredes ordinære rettshjelpsforsikring. Totalt var det dermed påløpt i overkant av kr 470 000 frem til det ble varslet at stevning ville tas ut.

Sikredes advokat krever dekning for hele advokathonoraret og anfører at prosessen viser at den tidsbruk som er lagt ned i saken har vært rimelig og nødvendig ettersom den har resultert i en vesentlig ansvarserkjennelse, om enn langt under det sikrede mener er riktig resultat i mangelsaken. Saken er svært omfattende da den består av et meget stort antall forskjelligartede mangler. Utbedring av manglene vil koste mer enn det boligen ble kjøpt for. Det er likevel de grundige faktiske og rettslige vurderingene av det store antallet forskjelligartede mangler som har gjort tidsbruken nødvendig. Disse vurderingene oppdateres når det dukker opp ny informasjon (ny sakkyndig rapport eller skader utvikler seg) og revurderes når man mottar motpartens tilbakemeldinger. I forsikringsavtalen er det en begrensning i dekningen på 3 MNOK. Man vil ikke nå begrensningen i denne saken, men hvis dette ikke er en sak hvor det kan forsvares å bruke et relativt høyt timeantall, spør man seg hvor reell forsikringsavtalens begrensning egentlig er – om totalbegrensningen i realiteten er illusorisk. Faktum i dommen fra Høyesterett som selskapet har vist til i sitt klagesvar er ikke sammenlignbart med nærværende sak. I dommen gjaldt det ett forhold, i denne saken gjelder det et stort antall mangler av svært forskjellig art. I dommen var det snakk om en timepris på det dobbelte av hva som er tilfellet i denne saken, og i dommen var det snakk om et krav på kr 2,2 mill. og dermed et vesentlig lavere krav enn i nærværende sak. Selskapet skriver i klagesvaret at det *foreløpig* er gitt dekning for rimelige og nødvendige kostander. Det kan dermed synes som om selskapet ikke endelig har avslått dekning, men at saken er satt på vent. Dette er i så fall uriktig. Sikrede vil lide et stort rettsstap om han nå skulle velge ikke å gå videre med saken fordi han ikke har råd til å forfølge den i rettssystemet. Dette var utgifter han forsikret seg mot da han tegnet forsikring. Selskapet har fremdeles ikke en eneste konkret innvending mot saksbehandlingen av denne saken utover at det har påløpt mer tid enn det vanligvis gjør i slike avhendingssaker. Dette er ikke tilstrekkelig avslagsgrunn.

Sikredes advokat har fremlagt kopi av to dommer som eksempler på saksomkostninger som er godtatt av retten, på henholdsvis rundt kr 400 000 og rundt kr 500 000. Begge dommer gjaldt saker som hadde gått over to dager med hovedforhandling, mens nærværende sak nå er berammet til fire dager, dersom man ikke kommer til enighet ved rettsmekling 1.10.21.

Sikredes advokat er uenig i at saken ikke skal tas til behandling. Dersom dette er riktig, bør det i så fall være gjort eksplisitt og offentlig av nemnda slik at forsikringskunder i fremtiden kan forholde seg til at slike saker må bringes direkte inn for domstolene for behandling uten Finansklagenemnda som et fordyrende mellomledd.

Selskapet avviser krav på ytterligere dekning for advokatutgifter under boligkjøperforsikringen. Sikredes advokat har fakturert et svært høyt timeantall i saken. Selskapet har flere ganger signalisert at timeantallet fremstår som høyt og presisert at selskapets ansvar under forsikringsavtalene er begrenset til nødvendige og rimelige kostnader. Selskapet oppfatter saken dithen at det er nedlagt betydelig arbeid, og at man har oppnådd et tilbud fra eierskifteforsikringselskapet på ca. kr 650 000 som er avslått, og at arbeide med stevning er påbegynt. Forut for stevning har sikrede pådratt seg kostander på kr 471 937,50. Det resultat som er oppnådd for sikrede skal vektlegges i vurderingen av kostnadene. Samtidig fremstår kravet om rettshjelpdekning som uforholdsmessig høyt tatt i betraktning at det dreier seg om et relativt sentralt rettsfelt uten komplekse eller prinsipielle rettslige spørsmål. Forsikringen dekker nødvendige og rimelige kostnader, og det er naturlig å se hen til tvisteloven kapittel 20 ved vurderingen av hvilke kostander som kan anses som nødvendige og rimelige. Etter tvisteloven omfatter vurderingen både advokatens timepris og antall medgåtte timer, jf. HR-2020-1515-U. Det er grunn til å tro at man i nærværende sak ville kunne oppnå et tilsvarende resultat som det man har gjort med et mer begrenset arbeide enn det som er nedlagt i saken. Rettshjelpkostnader i det omfang man ser i denne saken gjenfinnes typisk i saker som er kommet betydelig lenger i rettssystemet. Selskapet er derfor av den oppfatning at det foreløpig er gitt dekning av "nødvendige og rimelige" kostnader i tråd med forsikringsavtalen, og at ytterligere dekning av rettshjelpskostnader vil måtte vurderes på et senere tidspunkt avhengig av sakens forløp.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på ytterligere dekning av advokatutgifter under boligkjøperforsikringen fordi utgiftene er "rimelige og nødvendige".

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Spørsmålet om hva som er "rimelig og nødvendig" avhenger av en konkret skjønnsmessig vurdering under hensyn til hva tvisten gjelder, sikredes økonomiske interesse i saken, hvor lang tid tvisten har pågått og eventuelt hvilket resultat man har oppnådd, jf. FinKN 2018-230. Den aktuelle saken dreier seg om omfattende mangelskrav med påstått høy verdi. Nemnda kan av ressurshensyn ikke gjennomgå fremlagte timelister i forhold til en så omfattende sak, og en fullstendig gjennomgang av dette forutsetter også at saken er ferdig behandlet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).